

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

**בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר חברת מרכז
סליקה בנקאי בע"מ בין:**

**בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, בנק
המזרחי טפחות בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, מרכז סליקה
בנקאי בע"מ**

ביום 25 בספטמבר 2011 הונחה לפניי בקשת פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר שצדדים לו בנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים"), בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי"), בנק דיסקונט בע"מ ("בנק דיסקונט"), בנק מזרחי טפחות בע"מ ("בנק מזרחי"), הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ("בנק הבינלאומי") וחברת מרכז סליקה בנקאי בע"מ (להלן: "מסב"), שעניינו בעלות משותפת בחברת מסב.

בקשה זו הנה בקשת הפטור הרביעית בנושא זה. הפטור המקורי ניתן ביום 20 ביוני 2002 לתקופה של שנתיים¹ ומאז ניתנו מספר פטורים נוספים. כמו כן, ביום 13 במרץ 2005 הוענק למסב פטור נוסף אשר אפשר לה להרחיב את פעילותה גם לתחום מעבר עמיתים בין קופות גמל. גם פטור זה הוארך מספר פעמים נוספות.²

טרם פקיעתו של הפטור, הוגשה כאמור ביום 25 בספטמבר 2011 בקשת פטור נוספת. במהלך בחינת בקשת הפטור הארכתי את הפטור הקיים מספר פעמים לתקופות קצרות תוך שינוי חלק מהתנאים למתן הפטור וזאת, על-מנת לאפשר לרשות ההגבלים העסקיים (להלן: "הרשות") למצות את הבחינה ולשמוע את הצדדים לבקשה.

עיקרי הדברים, ובהם תיאור ההסדר והשפעתו על התחרות, פורסמו על-ידי בהרחבה ובאופן מפורט במסגרת החלטות הפטור מיום 22 במאי 2012 ומיום 20 בספטמבר 2012. בכל אשר לפעילות מסב בתחום שירותי סליקת חיובים וזיכויים, מצאתי כי יש מקום להמשיך ולבחון באופן

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; 2002 הגבלים עסקיים 3014681.

² החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; 2005 הגבלים עסקיים 5000023; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; 2006 הגבלים עסקיים 5000696; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בעניין מרכז סליקה בנקאי בע"מ: בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק המזרחי המאוחד בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; 2010 הגבלים עסקיים 5001649.

רשות ההגבלים העסקיים

מקיף את פעילותה של מסב בתחום זה והאם היא מהווה חסם מעבר ללקוחות הבנקים בין הבנקים.

במקביל ובמסגרת הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (להלן: "הוועדה"), זוהה תהליך העברת חיובים וזיכויים על-פי הרשאה מחשבון ישן לחשבון חדש בבנק אחר כאחד המכשולים המרכזיים העומדים בפני לקוחות המעוניינים להעביר חשבונם מבנק לבנק ולשפר את תנאי התקשרותם עם הבנקים, ועל כן מתגבשת בימים אלו ההמלצה לפשטו משמעותית. כאשר לקוח מבקש לעבור מהבנק שלו לבנק חדש, שהציע לו הצעה יותר תחרותית, הוא צריך להעביר לבנק החדש את כל החיובים והזיכויים על פי הרשאה (כגון הוראות קבע לתשלום למוטבים מהחשבון של חשבונות טלפון, חשמל, וכיוצא באלו, והעברת משכורות וזיכויים אחרים אל החשבון).

כיום, קיימים קשיים שונים בהעברת חיובים וזיכויים אלה אל החשבון החדש, העלולים להרתיע את הלקוח לעבור לחשבון החדש, וכך לדכא את היכולת של בנק אחר להציע ללקוח הצעה יותר תחרותית. ההמלצה המתגבשת תכלול הסרת מכשולים מעין אלה, שהם תוצאה של הרגולציה וביצוע שינויים בתהליכי העבודה במערכת הבנקאית, ובכלל זה התאמות באופן הפעילות של מסב במתן שירותי סליקת חיובים וזיכויים, ככל שתידרשנה, כך שהצורך להעביר לבנק החדש את כל ההרשאות לא יהווה מכשול למעבר לקוחות בין בנקים. באופן זה, לקוח אשר יהיה מעוניין לעבור בנק לא יידרש, מעבר להגשת בקשה לבנק החדש להעברת חיוביו על פי הרשאה, לנקוט בפעולות נוספות, לרבות מול המוטבים עצמם. בכך תיחסך מהלקוח הטרחה הכרוכה במעבר מבנק לבנק, אשר מהווה כאמור גורם מרתיע משמעותי המונע את המעבר בפועל.

לאור יוזמה זו להסיר, בשיתוף פעולה עם המפקח על הבנקים, את המכשולים לתחרות הנובעים מהרגולציה, מצאתי לנכון להעניק פטור מאישור הסדר כובל לפעילותה של מסב בכפוף לתנאים שיפורטו להלן. כפי שהורחב בהחלטות הפטור מיום 22 במאי 2012 ומיום 20 בספטמבר 2012 התנאים נועדו להפיג את החשש הנובע מכך שלמסב מעמד של ספק יחיד של שירותי סליקה של חיובים וזיכויים, המצוי בבעלות משותפת של הבנקים הנזכרים.

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים להאריך את תוקפו של הפטור למשך 3 שנים נוספות מהיום, בכפוף לתנאים שלהלן:

הגדרות

בתנאים אלה יהיו למונחים הבאים הפירוש המופיע לצדם להלן:

"**בנק בינלאומי**" - בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם;

רשות ההגבלים העסקיים

"**בנק דיסקונט**" - בנק דיסקונט בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;

"**בנק הפועלים**" - בנק הפועלים בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;

"**בנק מזרחי**" - בנק מזרחי טפחות בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;

"**בנק לאומי**" - בנק לאומי לישראל בע"מ כל אדם השולט בו וכל תאגיד הנשלט על ידי מי מהם ;

"**הבנקים**" - אחד או יותר מאלה: בנק בינלאומי, בנק דיסקונט, בנק הפועלים, בנק מזרחי, בנק לאומי ;

"**גוף מנהל**"; "**קופה מעבירה**"; "**קופה מקבלת**", להלן ביחד גם "**קופת גמל**" – כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), תשס"ח-2008

"**מסב**" - מרכז סליקה בנקאי בע"מ וכל תאגיד הנשלט על ידה ;

"**נושא משרה/דירקטור**" - כהגדרתו של מונח זה בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ;

"**סליקת חיובים וזיכויים**" - סליקת זיכויים וסליקת חיובים על פי הרשאה בין בנקים ולקוחותיהם של בנקים שונים, המועברים על ידי בנקים (במישרין או באמצעות לקוחותיהם) לשם חיוב או זיכוי של חשבונות אחרים המתנהלים בבנקים אחרים, ובכלל זה גם החזרת חיובים שלא כובדו ; סליקת זיכויים של עמיתים בקופות גמל ; שירותי הפצת אישורי הבנקים לבקשות לחיובים על פי הרשאה.

"**שירותי העברת ממסרים**" - שירותי העברת ממסרים על ידי לקוחות הבנקים לבנקים ומן הבנקים ללקוחות, לרבות העברת מסרים ונתונים למנויים לשירות ובינם לבין עצמם במערכת תיבת דואר מאובטחת ;

"**שירותי העברת עמיתים**" – שירותי טיפול בסליקת כספים וקבצי מידע במסגרת מעבר עמיתים בין קופות גמל.

"**שירותי מיתוג למאגרי מידע**" - שירותי גישה, באמצעים אלקטרוניים, למאגרי המידע הבאים, המתנהלים על פי דין: מאגרי מרשם האוכלוסין, מאגר משרד התחבורה - רשות הרישוי, מאגר רשם החברות ומאגר משרד הבטחון ;

"**שליטה**" - כהגדרתה בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-

2006

רשות ההגבלים העסקיים

"תאגיד בנקאי" - כהגדרתו של מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, וכן בנק ישראל ובנק הדואר;

"תחומי הפעילות" - סליקת חיובים וזיכויים, שירותי מיתוג למאגרי מידע, שירותי העברת עמיתים ושירותי העברת ממסרים, כהגדרתם לעיל;

למונחים אחרים שבתנאים אלה תהא המשמעות הנודעת להם בכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"ו-2006.

הבעלות במסב

1. כל עוד מסב מוחזקת על ידי יותר מאחד הבנקים או כל עוד יותר מאחד הבנקים מחזיק זכות שליטה במסב - מסב תעסוק בתחומי הפעילות כהגדרתם לעיל ובהם בלבד, והיא תעשה כן בהתאם לתנאים אלה.

2. מסב לא תחלק רווחים או תקבולים או הטבות מכל סוג שהוא לבנקים או למי שמחזיק זכות שליטה בה. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, מסב לא תעניק לבנקים או למי שמחזיק זכות שליטה בה דיבידנד, דמי ניהול, ריבית בגין החזר הלוואה בשיעור העולה על הריבית המקובלת במשק לעסקה הרלבנטית או כל הטבה אחרת, במישרין או בעקיפין וכן, לא תעניק הנחה או הטבה אשר הנהנים ממנה יהיו בפועל רק הבנקים או מי שמחזיק זכות שליטה בה.

3. מסב לא תעניק לדירקטורים שהם תאגידים המכהנים בה כל שכר או כל טובת הנאה אחרת בקשר עם תפקידם כדירקטורים.

4. הבנקים לא ימנו לדירקטוריון מסב אדם שהנו בעל עניין בבנק ו/או חבר הנהלת הבנק ו/או נושא משרה בתחומי המסחר, החשבות ו/או הקמעונאות בבנק.

5. הבנקים לא יעבירו ביניהם במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות נציגיהם במסב, כל מידע שהעברתו עלולה לגרוע מן התחרות ביניהם, בפועל או בכוח.

6. מבלי לגרוע מכלליות האמור, לא יועבר בין הבנקים, לרבות באמצעות נציגיהם במסב, מידע הכולל פרטים הנוגעים לתכניות עסקיות כלליות או פרטניות של הבנקים, בין בעבר ובין בעתיד; מידע הנוגע לעלויות, לתמחור ולמחירים הנגבים על ידי הבנקים או משולמים על ידי הבנקים; מידע בדבר מאפייני שירותים בנקאיים ואחרים שמעניקים הבנקים; בסיסי נתונים שבידי הבנקים; מידע על לקוחות של הבנקים; מידע בדבר הפוזיציות הפיננסיות של הבנקים; או מידע על תנאי אשראי או התקשרויות בעבר או בעתיד, למעט מידע כאמור שהיה לנחלת הרבים.

רשות ההגבלים העסקיים

7. המגעים בין נציגי הבנקים במסגרת מסב יעשו באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בכוח או בפועל בין הבנקים, כולם או מקצתם; בכלל זה, מגעים בין הבנקים במסגרת מסב ייערכו בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולה השוטף של מסב בלבד ולשם כך בלבד.

8. כל ההחלטות המהותיות של הבנקים הנוגעות למסב, וההחלטות של מוסדות הניהול של מסב (דירקטוריון, ועדת דירקטורים, אסיפה כללית), יתועדו בכתב טרם או בעת עשייתן כך שכל החלטה תישמר ותומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יתועד פרוטוקול מלא מכל פגישה בין הבנקים בקשר למסב, כולם או מקצתם.

9. אדם שמונה כדירקטור במסב, מנכ"ל מסב ומנכ"ל כל אחד מהבנקים, יחתמו טרם תחילת ביצוע תפקידם על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'. כתב ההתחייבות יועבר לרשות ההגבלים העסקיים תוך 30 יום לאחר חתימתו. לעניין סעיף זה: "הבנקים" - בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק דיסקונט בע"מ, בנק הפועלים בע"מ, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ;

10. מובהר בזאת כי אין באמור בתנאים אלה כדי למנוע ממנהלו הכללי של בנק להתעדכן באשר לפעולותיו של הדירקטור הפועל מטעמו במסב.

סליקת חיובים וזיכויים ושירותי העברת ממסרים

11. הבנקים ומסב יבצעו כל פעולה הנדרשת כדי לאפשר לכל תאגיד בנקאי שהוא חבר המסלקה הבין-בנקאית שליד בנק ישראל וללקוחותיו גישה לשירותי סליקת חיובים וזיכויים ושירותי העברת ממסרים המסופקים על ידי מסב. הגישה תינתן בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה מסב לבנקים.

12. העמלות בגין שירותי סליקת חיובים וזיכויים ושירותי העברת ממסרים שתגבה מסב מכל מקבל שירותים אלה תהיינה זהות לכל מקבלי השירותים, אלא אם כן קיים הבדל בעלויות השירות הנובעות ממתן השירות וככל שההבדל במחיר מוצדק באופן ישיר על ידי ההבדל בעלויות האמורות בלבד.

שירותי מיתוג למאגרי מידע

13. הבנקים ומסב יבצעו כל פעולה הנדרשת כדי לאפשר לכל תאגיד בנקאי גישה לשירותי מיתוג למאגרי מידע המסופקים על ידי מסב וכן כדי לאפשר לכל חברת כרטיסי אשראי שהיא תאגיד עזר לפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "חברת כרטיסי אשראי") גישה לשירותי

רשות ההגבלים העסקיים

המיתוג של מאגר משרד התחבורה – רשות הרישוי המסופקים על ידי מסב. הגישה תינתן בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה מסב לבנקים.

14. העמלות בגין שירותי מיתוג למאגרי מידע שתגבה מסב מכל מקבל שירותים אלה תהיינה זהות לכל מקבלי השירותים אלא אם כן קיים הבדל בעלויות השירות הנובעות ממתן השירות וככל שההבדל במחיר מוצדק באופן ישיר על ידי ההבדל בעלויות האמורות בלבד.

שירותי העברת עמיתים

15. הבנקים ומסב יבצעו כל פעולה הנדרשת כדי לאפשר לכל קופת גמל גישה לשירותי העברת עמיתים המסופקים על ידי מסב. הגישה תינתן בתנאים שאינם גרועים מהתנאים שמעניקה מסב לבנקים.

16. מסב לא תגבה עמלות שונות מהקופה המעבירה ומהקופה המקבלת, אלא ככל שקיימים הבדלים בעלויות הכרוכות במתן שירותים אלה, ורק לאחר שהציגה את העלויות בפני הממונה על הגבלים עסקיים וקיבלה את אישורו בכתב.

הצגת מידע ללקוח בדבר עמלות מסב

17. ככל שיגבו הבנקים מלקוחותיהם עמלה בגין שירותים בגינם משלמים הבנקים עמלה למסב, יציגו הבנקים לכל לקוח ולקוח מידע מלא בכתב.

18. לעניין זה הצגת "מידע מלא" - פירוט של העמלה שהבנק חויב בה על ידי מסב.

איסור על גביית דמי התחברות

19. מסב אינה רשאית לגבות כל תשלום, לרבות עבור עלויות שנשאה בעבר, מאדם שיבקש להתחבר לשירותי המערכת למתן לשירותי סליקת חיובים וזיכויים, שירותי מיתוג למאגרי מידע, שירותי העברת ממסרים ושירותי העברת עמיתים (להלן, ביחד: "השירותים").

20. על אף האמור בסעיף 19 לעיל, מסב תהיה רשאית לגבות מאדם שיבקש להתחבר לשירותים או מי מהן את העלויות התוספתיות הכרוכות במתן גישה לשירותים שהוא מעוניין לקבל, ואשר ינבעו באופן ישיר מביצוע ההתאמות הנדרשות לשם מתן השירותים עבורו, וזאת לאחר הצגה מפורטת של חישוב העלויות בפני המבקש ובפני הממונה ובכפוף לקבלת אישורו של הממונה מראש ובכתב.

רשות ההגבלים העסקיים

כללי

21. הבנקים ומסב יעמידו לרשות כל אדם כל מידע הנחוץ באופן סביר כדי לוודא כי התנאים המפורטים לעיל אכן מתקיימים בתחום פעילותו של מבקש המידע.

22. הדו"חות הכספיים של מסב ותעריפוני השירותים השונים שמספקת מסב יפורסמו באתר האינטרנט שלה.

24. התעורר ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה - יובא הדבר להכרעת הממונה.

25. כל ספק בדבר תחולתם של תנאים אלה, פרשנותם או בדבר דרך יישומם - יובא להכרעת הממונה.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דניאל יוסף
בית דין

הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, ט' בניסן התשע"ג

20 במרץ 2013

רשות ההגבלים העסקיים

נספח א'

אני החתום/ה מטה, ... , נושא/ת ת.ז. שםספרה ..... , המשמש/ת כ..... , מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן :

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור מאישור בית הדין להסדר שעניינו – מרכז סליקה בנקאי בע"מ (תיק פטור 8676).
2. אני מודעת/לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס לקבלת פטור הממונה על הגבלים עסקיים להסדר זה.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.

_____	_____	_____
חתימה	שם מלא	תאריך

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום ..... הופיע/ה בפני מר/גב' ..... בעל/ת ת.ז. .... , ואחרי שהזהרתי/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, חתם/ה על ההצהרה הנ"ל בפני.

_____
עו"ד,

_____
מ.ר.